СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 97. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 27. квітня, 1926. VOL. XXXIV. No. 97. Jersey City, N. J., Tuesday, April 27. 1926. THREE CENTS

ЗАКІНЧЕННЄ ПРОГИБІЦІЙНОГО ПЕРЕСЛУХАННЯ

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — Переслухання в справі прогибіції, яке від трох тижнів велося перед сенатовим комітетом для судових справ, покінчилося нині сполудня.

Послідні години переслухання зазначилися острими перепалками межи представниками обох сторін. Дійшло до того, що представники прогибіціоністів, представляючи висліди свого свідоцтва, закидали противникам прогибіції, що вони не хочуть легкого пива або вина, але напитків з справдішною силою опянюючи. Противники прогибіції обурилися на сю заяву, та назвали її брехнею.

По скінченню переслухання й прихильники й противники переслухання в своїх публичних заявах говорили, що прогибіція виказала слушність їх становища.

ПРЕЗИДЕНТ ОСТЕРІГАЄ КОНҐРЕС ПЕРЕД ЗБІЛЬШУВАННЄМ ВИДАТКІВ.

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — Президент Кулидж приняв на сніданню в Білім Домі провідників републиканської більшости в обох палатах конґресу, і тут в отвертій промові до них остерігав конґрес перед збільшуванням видатків.

БУДУТЬ ПРОБУВАТИ ЗЛОМАТИ ПАСЕЙСЬКИЙ СТРАЙК ЧЕРЕЗ СУД.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 25. квітня. — Ґубернатор Мур заявив, що він уже покінчив свої проби полагодити страйк текстильних робітників, який нині починає 14-ий тиждень свого існовання.

Щоби полагодити питанне, чи Вайсфорд має далі представляти страйкарів, юнія рішила перевести серед страйкарів голосованне.

Рівночасно властителі ткальняних фабрик заповідають, що вони віднесуться до судів та будуть старатися зломати страйк острими судовими заборонами.

КЛОПОТИ ПРОФЕСОРІВ ЗІ СПОРТАМИ.

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Американське Товариство Університетських Професорів рішило на своїх річних зборах почати рішучу кампанію проти надуживання спортів у колеґіях і університетах. Професори кажуть, що спорти не лишень відтягають студентів від науки, але й деморалізують університетську молодіж, бо приучують їх до пиятики та нечесного поступовання супроти своїх завдань.

КРАВ, БО МАВ ДВІ ЖІНКИ.

НЮ ЙОРК, 25. квітня. — Місцева поліція заарештувала нині Френка Биґза, касієра одної біржевої фірми, котрий мав украсти від неї 7,500 долярів. Арештований признався, що він удержував два доми, один для жінки, а другий для любаски, і для їх удержання мусів красти.

СМЕРТЬ НАСЛІДКОМ ЖАРТУ.

БРИДЖТОН, Ню Джерзі, 24. квітня. — Їдучи автом пізним вечером, Ковлз, його жінка й братанич, взяли на свое авто паню Генбі, жінку одного фармера з околиці, яку стрінули по дорозі з дитиною на руках.

Коли автомобіль підїхав до фарми Генбі, Ковлз та його братанич, 17-літний студент Ленинґ Ковлз, задержавши автомобіль коло входу до фарми, лишили жінки в авті, а самі пішли розбудити фармера. Стукали вони довгий час під вікнами, але ніхто не відзивався. Нарешті їм здавалося, що вони вчули кроки в домі. Хлопець каже тоді свому стрийкови: „Ходім від хати. Він подумає, що се були злодії, і налякається." З тими словами він пустився бігти від дому. Та в сій хвилі з дому гримнув вистріл рушниці, і хлопець упав на землю. Коли до нього підійшли, він уже був неживий.

Фармера арештовано, але він каже, що він справді думав, що се був вломник.

ЖИДИ ПОЧИНАЮТЬ КАМПАНІЮ НА ДОПОМОГУ ЖИДАМ В ЕВРОПІ.

НЮ ЙОРК, 25. квітня. — Місцеві жидівські орґанізації почали нині кампанію на допомогу Жидам зі Східної Европи. Ся кампанія має тревати два тижні, і американські Жиди збираються підчас неї зібрати 15 мілїонів долярів. З тої суми нюйорські Жиди мають зібрати 6 мілїонів долярів.

Кампанію почали в сей спосіб, що ріжні жидівські орґанізації урядили три величезні банкети, на котрих було 2,200 гостий, які й зложили сього вечера жертв на 3 мілїони 700 тисяч долярів.

МІРЕННЄ МОРСЬКОЇ ГЛИБИНИ ГОЛОСОМ.

ВАШИНГТОН, 25. квітня. — Федеральний морський уряд удосконалив новий прилад до мірення морської глибини, який не послугується зовсім ніяким тягаром, а вживає до сеї цїли просто голосу. Прилад уміщується на зовнішній стороні корабля, яких 15 стіп під поверхнею моря, і прилад мірить глибину при помочи дуже чутких інструментів, які записують, як розходиться в воді голос.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ ДОМАШНЮ ФАБРИКУ ГОРІВКИ.

БРИСТОЛ, Ровд Айленд, 24. квітня. — В мешканню італійського імігранта Рафаеля Ваккаро повстав підозрілий огонь, наслідком котрого в диму задушилася 2-літна дитина а три другі особи з тої родини ледво вийшли з життєм. Поліція закидає іміґрантови, що пожар був викликаний вибухом машини до варення горівки, якої останки найдено на пожарищи.

ЧЕРЧІЛ МАЄ КЛОПІТ З БУДЖЕТОМ.

ЛОНДОН, 20. квітня. — Анґлійський міністер фінансів Черчіл має чималий клопіт з буджетом, якого видатки на 1926—1927 р. виносять 4 мілїярди долярів.

Експерти поробили всі можливі пошукування за жерелами доходів, але ще не вийшли з біди. Наложили тільки нові податки на гру при перегонах і на деякі люксусові товари.

СТРАЙКАРІ ПЕРЕД СУДОМ.

НЮ ЙОРК, 23. квітня. — На зажаленнє підприємців-кушнірів поставлено нині на суд 8 страйкарів. Закидають одним безправне пикетованне проти виразної заборони суду, а другим напастованне страйколомів.

СОБАКА АДОПТУЄ КУРЯТА.

НЮ ЙОРК, 23. квітня.— Офіцир поліції з Ґвайстовну Посон має суку Спата, котру він від 5 літ заправляв до полювання на заяців. Спат справді показала в сьому напрямку немалий талан. Та кілька днів тому Спат залізла до койця, в якому Посон держав новою машиною висиджені курята. Спат лягла собі межи курятами і так собі злюбила ролю квочки, що вже курят за ніщо не хоче покинути, і ходить з ними усюди нерозділно.

ЖИДІВСЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ НА УКРАЇНІ.

В звязку зі зростаючою опозицією населення України проти жидівської кольонізації, — український уряд вирішив допускати кольоністів Жидів тільки в ті місцевости, де населення на те погодиться.

Намір Жидів сформувати зоружену жидівську міліцію, яка насильно проводилаб кольонізацію та покорювалаб ворогів жидівства на місцях,— уряд визнав недопустимим.

Оскільки ця постанова не остається на папері, — жидівська кольонізація очевидячки ослабне.

ЦІКАВИЙ СТРАЙК.

У Румунії тріває вже кілька днів страйк адвокатів, які протестують проти обмежень їх професії внаслідок нового карного закону. Відпочивають адвокати й судді, які не можуть вести судових процесів, а терплять ті, що ждуть по вязницях.

Народний Податок

вяже американських Українців в таке звено, яке вказує, що ми живемо тут як гурт ідейно зорґанізованих людей.

Народний податок платить кождий Українець добровільно кождого року по своїй добрій волі й по щирому серцю ще й тому, щоби допомогти Рідному Краєви визволитися з ярма.

Платить кождий, хто розуміє, що значить громадянська карність, любов до рідної стріхи і до свого ближнього.

Жертви належить слати на таку адресу:

OBYEDNANYE
P. O. Box 411
PHILADELPHIA, PA.

ЯК ВІДРІЖНИТИ ЧИСТО ВОВНЯНУ ТКАНИНУ ВІД ПІВВОВНЯНОЇ ТКАНИНИ І ВІД ТКАНИНИ ЗІ ШТУЧНОЇ ВОВНИ?

Много піввовняних а півбавовняних тканин дістається до торговлі під такими самими назвами, як чисто вовняні тканини. Вовняне волокно можна однаковож дуже легко відріжнити від бавовняного, а це при помочі дотику і при помочі спалення. Поодинокий волос вовни є в противенстві до ростинного волокна отже і до бавовняного шерсткий в дотику. Походить це з цього, що волос вовни єсть на цілій своїй довжині покритий дрібними, не даючими зауважатися голим оком волосочками. Тому то можна волос вовни подібно як і инше звіряче волося, збивати в так звані фільци. Дальше коли підпалимо звірячий волос (вовну) і волокно ростинне (бавовну) при помочі сірника то ростинне волокно спалюється на вуголь а звірячий волос смажиться і топиться та видїлює зі себе неприємний запах спаленого піря. Вовняне волокно можна відріжнити від бавовняного також при помочі сірчаного квасу, який спалює бавовну а не нарушує вовни. Домішку штучної вовни в тканині (штучною вовною називається вовняне волокно, видобуте зі старих шмат) можна розпізнати при помочі великої нерівномірности в довжині поодиноких ниток пряжі. Коли при тім розкрутимо поодиноку нитку пряжі і знайдемо в ній побіч вовняних волокон також бавовняні волокна, то є цілком певною річею, що ужито штучної вовни. Тканини зі штучної вовни значно слабші.

ПОШЕСТЬ ҐРИПИ НА УКРАЇНІ.

З весною впала на Україну застрашаюча пошесть ґрипи. По всіх місцевостях стверджено многотисячні випадки захворіння. В самому Миколаїві нараховано поверх 8,000 занедужань. Боротьба з пошестю важка іззаі недостаточного числа лікарського персоналу та медикаментів.

ПЕРЕДШЛЮБНІ СВІДОЦТВА ЛІКАРСЬКІ.

Пруський сойм приняв постанову, що ті, котрі вступають в подружні звязки, мусять перед тим взаїмно обмінятися лікарськими свідоцтвами. Хоч націоналісти і комуністи сьому спротивились, ухвалено ще й дальший внесок, а саме, щоби до протоколу цивільного уряду (в справі подружжа) додати питання: „Чи виміняно між собою лікарські свідоцтва?"

ВІДКРИТТЯ СКЛАДІВ АМУНІЦІЇ В САРДИНІЇ.

Поліція, що шукала за небезпечними елементами в Каліярі, столиці Сардинії (остров на Середземному морі між Еспанією і Італією) арештувала 113 підозрілих осіб і викрила при тому великі склади оружия і амуніції.

ЗА НЕЗНАННЯ РУМУНСЬКОЇ МОВИ БЮТЬ.

Як звісно, всі українські народні школи на Буковині румунізовано. Але діти нерадо і лише з великим трудом можуть учитися в румунській мові. Тому учителі по школах бють і тим способом допомагають румунізації. І так в селі Багні учитель Огродник за незнання румунської мови побив дітей: Андрія Титонюка, Николу Лазарика, Михайлину Козачук і багато инших так, що батьки їх мусїли віддати справу до суду.

Те саме сталося в селі Крещатику. Тамошний надучитель Михайло Савіцький так побив сина Теодора Пендюра за невміння писати по румунськи, що аж мусів занятися ним лікар. Другим разом побив той самий учитель за те саме дівчину Анну Олинчук Михайлову так, що дівчина померла. Коли справа опинилася в суді, то суд навіть не переслухував учителя, тільки маму дівчини і на тому скінчилося.

СКІЛЬКИ КОМУНІСТІВ МАЄ РАДЯНСЬКА УКРАЇНА?

З комунікату Ком. партії большевиків України поміщеного в харк. урядових „Вістях" з дня 17. березня ц. р. довідуємося, що чисельний склад К. П. Б. У. на 1. січня 1926 р. показує такі цифри:— членів партії нараховується 151.787 осіб з чого 63.323 остає ще кандидатами. Із загального числа 151.787 припадає на жіноцтво 11.6 процент, себто 17.645. Партія нараховує 3.926 партійних осередків, при чому на один осередок припадає пересічно 38 комуністів.

ЯК РОЗРІЖНИТИ БАВОВНЯНУ МАТЕРІЮ ВІД ПОЛОТНА?

Не все є легко найти ріжницю між цими двома матеріями. А щоби пізнати цю ріжницю, капнути на конець матерії каплю чорнила. Коли чорнило розділиться у двох зовсім противлежних напрямах, то полотно є змішане з бавовною. Коли ж чорнило розходиться на всі боки рівномірно, то маємо чисте полотно. Коли чорнило зовсім не розходиться, то це безвартісна матерія змішана з папером.

РІЗА ХАН ШАХОМ ПЕРЗІЇ

ЛОНДОН, 25. квітня. — Різа Хан, бувший звичайний жовнір і конюший, засів сегодня на перським престолі і коронував себе шахом.

Церемонія відбулася з оріентальною помпою в Тегерані, столичним місті Перзії, при участи військових генералів та дипльоматичних представників чужих держав.

По коронації новий шах переїхався з тисячним почотом по улицях Тегерану, а численно зібрана людність мала нагоду витати нового монарха.

Новий шах, вихований в Европі, має замір модернізувати Перзію. Сам він проживав довгий час в Петербурзі і Парижі і говорить по російськи, німецьки і французьки.

ВУГЛЕВА КРІЗА В АНҐЛІЇ ТРЕВАЄ ДАЛІ.

ЛОНДОН, 25. квітня. — Вуглевий страйк, який загрожує Анґлії з днем 1. мая, викликує повне замішанне в цілім економічним життю, бо ніхто не знає, чи він вибухне чи ні.

Міністер фінансів Черчіл рівнож в клопоті, бо не знає, як укладати державний буджет. На случай страйку будуть припинені ріжні галузи промислу, а тим самим вкорочені жерела доходів, на яких опиралася калькуляція буджету.

Пануе загальне переконанне, що держава буде далі давати допомогу і тим самим зупинить страйк.

Найблисші дні принесуть рішенне уряду в тій справі. Від него буде залежати вислід вуглевої крізи.

ВИСЛАННИКИ РИФІВ ПОВЕРНУЛИ З МИРОВИМИ УСЛІВЯМИ ВІД АБД-ЕЛЬ-КРІМА.

ТАУРІРТ, Мароко, 25. квітня. — „Перед Богом ми всі братя. Ми хочемо жити з другими народами по братерськи. Ми тільки боронимося, бо ми не наступали, а нас заатакували. Ми хочемо мира, а Абд-ель-Крім поінформував нас, щоби ми доложили всіх зусиль, щоби тільки осягнути мир" — так заявили висланники Абд-ель-Кріма по повороті від Еміра.

Притім піднесли, що вони не можуть погодитися на зміну боевого фронту і на виміну полонених. Домагаються далі, щоби задишити Абд-ель-Крімови вільну волю що до вибору місця його побуту.

Тимсамим Рифи відкидають ті передвступні услівя мира, які їм подиктували Французи і Еспанці.

Мимо цего думають, що мирова конференція таки відбудеться.

МУССОЛІНІ НЕ ДУМАЄ ПРО ПОЛЕКШУ ДЛЯ ТИРОЛЬСЬКИХ НІМЦІВ.

БАЗИЛЕЯ, Швайцарія, 25. квітня. — Спеціяльний кореспондент, який обїздив полудневий Тироль, подає, що Італія далі тисне Німців, яких усунено від всіх державних і автономних посад, а надто заборонено їм вчити в школах дітий по німецьки.

Префект Триденту, столиці полудневого Тиролю, заявив, що Італія це одна земля, один нарід і одна італійська мова. Для ніякої другої мови нема тут місця. Це не є ніяке насильство, а тільки виконанне слушних прав.

ПРОТИФАШИСТСЬКИЙ РУХ.

БЕРЛІН, 25. квітня. — Доносять з міста Люґано, що між італійськими фашистами приходить до розколу.

Провідником противників Муссоліного являеться Роберто Фаріначчі, що був донедавна ґенеральним секретарем партії фашистів.

АМЕРИКАНЦІ ПОМАГАЮТЬ ЕВРОПІ ПРИЙТИ ДО СЕБЕ.

ЖЕНЕВА, 25. квітня. — До підготовачої міжнародної економічної конференції входять з рамени Америки слідуючі експерти: Гільберт, Гавстон і Юнг.

Всі вони заявили, що будуть працювати над пляном економічної реґабілітації Европи. Економічна сила Европи значить на їх думку рівнож і добробит для Америки. Европа терпить економічно, а Америка економічно сильна. Проблема Европи це питанне інтернаціональне. Не Америка а Европа потребує помочі від тої конференції. Коли Америка богата так це головно тому, що вона праціює в єдности. І Европа мусить засвоїти собі тепер американські методи праці.

БОЛЬШЕВИКИ СПРАВУВАЛИСЯ „ОЛ-РАЙТ".

ЛОНДОН, 23. квітня. — На шекспірівськім святі в Стретфорд було заступлено 63 націй. Біля червоного прапора, який повівав між 62 другими, стояв гурток большевиків, які заховувалися, як пищуть, дуже гарно і поскидали шапки, як музика відгравала анґлійський, королівський гимн.

АВСТРІЙСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ЗБЛИЖЕННЄ.

ВІДЕНЬ, 23. квітня. — Австрійське військо буде носити такий самий уніформ як німецьке.

Вважають це дальшим кроком до австрійсько-німецького зближення.

По німецькому звичаю будуть офіцири носити далі шаблю, а ґенерали червоні лямпаси.

До сего часу це було заборонене, головно завдяки аґітації та силі соціялістів.

ПОМЕР БУВШИЙ КОРЕАНСЬКИЙ ЦІСАР.

СЕУЛ, Корея, 25. квітня. — Помер князь Уї Ванґ, бувший кореанський цісар. Потеряв він владу ще в 1910 році, коли Японія анектувала корею.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВЕЛИКОДНА ПИСАНКА

Заки зложимо собі святочні желання, нагадаймо собі наш обовязок. А той обовязок не так то важкий як серцю милий, бо пригадує нам наші гагілки і рідний край.

Великодну писанку складаємо кождого року і висилаємо її до краю. Не велика вона, а більше щира і являється більше памяткою для рідної землі як властивою допомогою.

Не велика та наша жертва, але видно, що сильна. А пізнати те по тім, що за кождим разом, коли в краю оголошують місячні жертви, які висилає Обєднаннє від американських Українців, ціла польська преса прямо казиться зі злости, що гайдамаки гайдамаків так горячо попирають.

Тому, коли ми вже гайдамаки, так і по гайдамацьки далі попираймо край, щоб сам він мав пожиток, а Поляки щоб мали про що писати і далі ірритуватися.

Приготуймо і на сей Великдень заздалегідь писанку, одну для себе, а другу для Рідного Краю.

Товариства і поодинокі громадяни хай на те не забувають!

„ЯК БІДА, ТО ДО ЖИДА"

Як можна було знати з гори, польські фінансові клопоти не припиняються. Польська фінансова хороба далі жере польський організм, а міністри та політичні провідники, той мозок держави, під впливом сеї недуги горячкують та, як безтямно хорий, забагають раз одного, то другого. Недавно хорий кричав за монархізмом. Маячилося польським ксьондзам і шляхтичам, що як на престолі засяде якийсь Габсбург або Форд, то й богацтва буде в польськім скарбі стільки, скільки його було за Габсбургів в австрійській імперії або в Америці за Форда. Тепер знова хорий устами Вітоса, провідника польських хлопів, репетує на всю Польщу так, що аж до Америки чути, що вратувати Польщу можуть нині лишень Жиди.

На верха нібито клич, зовсім відмінний від шляхотського кличу за королем. На ділі й сього клича Вітос, дарма, що він хлоп, вчився від польських панів, котрі навіть пословицю склали: „Як біда, то до Жида". Так було за історичної Польщі, так є й за сучасної. Перебрали всі способи, а як уже всі не підійшли, знова вертають до старого: „Як біда, то до Жида".

Клич у своїй сути крайно неморальний. Неморальний він тому, бо його голосять як раз ті, які того Жида, що нині має Польщу ратувати, топтали, гнобили, понижали, всяких людських прав позбавляли.

Клич сей нечесний, бо чесна людина не буде опльовувати ні чоловіка ні народа як зрадника держави, а ще менше не буде відтк того чоловіка, чи той самий народ, просити ратувати ту державу, яку він мав буцімто зрадити.

Клич просто безличний. Вітос самий говорить цинічно, що Жидів нині легко купити маленькими уступствами. Просто признати їм деякі права, а вони вже з радостю дадуться запрягти до польського воза, та витягнути його з фінансового болота, в яке його втягнули польські патріотичні провідники.

Через се власне клич зовсім безнадійний. Щоби дістати від Жидів таку поміч, щоби се аж польському скарбови помогло, до таких кличів не можуть братися польські проводирі, які мають жидівську кров на своїх руках. І не такі проводирі, які про Жидів говорять цинічно. І не з цинічними кпинами з безсилля угнетеного народа.

На горячкові гукання Вітоса про любов до Жидів дадуться зловити лишень хиба до краю здеморалізовані жидівські одиниці. На його кивання жидівські маси не зловляться, бо польський народ і уряд всіма силами працював через 8 літ, щоби всяке довіря до себе підорвати у всіх непольських народів.

Зрештою, хочби навіть якісь жидівські провідники, розчарувавшися в можливість дальшої боротьби проти насильства, і погнули свої карки в польське ярмо, хочби навіть вони потрафили наклонити деяких заграничних банкирів дати нову позичку польському скарбови, то се не потрафить уратувати Польщі на довгий час. Хочби й кількадесять міліонів долярів, се буде Польщі стільки, що зимний оклад конаючому. Конаючому від того може дещо похолодить, але від смерти його не вилічить. Польська хороба та сама, на яку хорувало польське королівство в давнину: Переїд. За богато чужого добра, якого вона стравити не може. Щоби ратувати сі чужі посідання, вона мусить збройтися проти своїх і проти чужих. Страх перед нападом каже її удержувати велику армію та поліцію, а сі пожирають польський скарб. Помогти на таку ситуацію не може ні монарх ні Жиди. Одинока рада в самих Поляках. Лишень тоді як вернуть то, що накрали, будуть вони могти спокійно зажити та щасливо загосподарювати, не боячися ніяких примар. Та до сього виздоровлення далеко. Хто знає, чи й вилічиться хорий без операції.

ЗМІНА АДРЕСИ ОБЄДНАННЯ:

ПИСЬМА І ГРОШІ ДО ОБЄДНАННЯ НАЛЕЖИТЬ ПОСИЛАТИ ВІД ДНЯ 1-го КВІТНЯ 1926 Р. НА ТАКУ АДРЕСУ:

OBYEDNANYE, P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA.

УКРАЇНСЬКА МІЖНАРОДНЯ ПРОПАҐАНДА

(Кореспонденція „Свободи").

I.

Представивши в попередніх статтях польську пропаґанду на міжнароднім полі, хочу в сій статті дати огляд української пропаґанди в обороні західно-українських земель, поневолених Польщею.

До рішення Конференції Амбасадорів з 15. марта 1923 р. українську пропаґанду в Европі вели делеґації уряду президента Української Національної Ради д-ра Евгена Петрушевича.

Після сього рішення і віденський уряд президента і всі делеґації звинено, остав тільки сам президент з своїм бюром у Берліні.

З того часу й доси президент веде репрезентаційно-дипльоматичну акцію, яка проявляється головно тим, що він з приводу важнійших подій у краю висилає нови до головних держав антанти і до Союза Націй, як також посилає на кожде Зібрання Союза Націй делеґацію і предкладає меморандум з домаганням знесення рішення Конференції Амбасадорів в імя прінципу самовизначення.

В 1923 р. підчас Зібрання Союмза Націй вдалося зорґанізувати спільний виступ української делеґації з делеґаціями Білорусинів, Литовців і Німців. Як сей спільний виступ народів, поневолених Польщею, відчуло польське правительство, видно найліпше з того, що воно подало його як одну з причин упадку кандидатури Польщі до Ради Союза Націй.

На жаль пропаґанди в правдивім змислі сього слова, себто впливання на міжнародню думку при помочи брошур, часописів і т. д., в 1923 р. не ведено.

Під сим оглядом богато щасливійший був рік 1924. В літі сього року вдалося утворити „Комітет поневолених народів" зложений з представників Українців, Білорусинів і Литовців. З українського боку співтворцями комітету були: президент Петрушевич і Військова Орґанізація.

Ще заки комітет виступив офіціяльно, виїхав я, як делеґат президента Петрушевича і голова комітету до Лондону, де старався навязати нитки, зірвані після рішення Конференції Амбасадорів. В Лондоні мав я богато конференцій з міністрами або їх урядовцями (тоді був при владі кабінет Мекдоналда), визначними політиками і діячами преси. З ким не говорив я, всі дивувалися, чому наша пропаґанда після рішення Конференції Амбасадорів так нагло перервалася й чому за цілий рік ніхто з Українців не показався до Лондона.

З Лондона, де я перебув другу половину червня і початок липня, переїхав я до Парижа. Сюди приїхали також білоруські і литовські члени президії „Комітету поневолених народів" і ми оголосили маніфест комітету. Маніфест помістила „L' Ere Nouvelle" орґан лівої більшости французького парляменту, на яку спирався кабінет Ерріо. Се викликало в Польщі пригнітаюче враження. В Парижі Комітет працював липень і серпень. За той час „L' Ere Nouvelle" містила наші статті, які представляли положення народів, поневолених Польщею. Також инші часописи містили статті французьких журналістів, які передавали свої розмови з головою Комітету. Крім того Комітет видав брошуру „Pour la liberte des peuples opprimes par la Pologne" („За свободу народів поневолених Польщею"), де крім передмови поміщено: відомий французький протест проти білого террору в Польщі, статтю професора Сорбонни і віцепрезидента „Ліґи прав людини і громадянина" Віктора Баша в тій самій справі і маніфест Комітету. Очевидно, Комітет навязав особисті зносини з політиками й журналістами.

На вересень Комітет переніс свою діяльність до Женеви, де тоді відбувалося V. Зібрання Союза Націй. Тут праця комітету йшла рівнобіжно з працею національних делеґацій: української, білоруської і литовської. З українського боку предложено Союзови Націй меморандум презид. Петрушевича. Від себе Комітет предложив Союзови Націй коротку декларацію, в якій, покликуючися на меморанди національних орґанізацій, поставив домагання визволення українських, білоруських і литовських земель з під Польщі. Президію Комітету приняв президент Зібрання Союза Націй, — член швайцарського правительства Мотта, як також делеґати инших держав. Комітет видавав бюлетени, в яких освітлював біжучі питання, зокрема виступи польського делеґата Скшиньского на Зібранню Союза Націй.

Таким чином, побіч висше згаданої репрезентаційно-дипльоматичної акції президента Петрушевича, в 1924 р. „Комітет поневолених народів" розвинув у Лондоні, Парижі й Женеві живу пропаґандистичну діяльність.

Також з краю наспіла в 1924 р. до Ради Союза Націй петиція Народнього Комітету з жалобою проти польського режіму. Сю петицію розглядав у жовтні 1924 р. „Комітет трьох" Ради Союза Націй. Хоч сей комітет формально вдоволився польськими поясненнями та обіцянкою „нової ліберальної політики", — одначе в дійсности петиція наробила Польщі чимало клопоту.

На жаль „Комітет поневолених народів" після акції в Женеві був примушений через недостачу фондів припинити свою діяльність.

Так почався 1925 рік. Сього року, як і попередніх, на VI. Зібранню Союза Націй в Женеві в вересні була делеґація президента Петрушевича.

Ще перед тим вийшли в Відні заходом президента Петрушевича, як „видання Української Національної Ради" дві французькі брошури: „La terreur blanche en Pologne" („Білий террор в Польщі") і „Hors la loi... Le probleme scolaire ukrainien en Pologne" („Поза законом... українське шкільне питання в Польщі").

Перша брошура крім передмови містить: відомий французький маніфест проти білого террору в Польщі; далі обширний документ з фактами террору польського правительства, виданий представниками польських крайніх лівих груп і поневолених народів; в кінці маніфест Української Парляментарної Репрезентації з приводу масових арештувань на Волині підчас Великодних Свят 1925 р.

Друга брошура представляє положення української школи під Польщею.

Стільки про акцію президента Петрушевича в 1925 р.

Що-до краю, то треба згадати про Конґрес національних меншостий, який відбувся в Женеві в жовтні 1925 р. і в якім взяли участь делеґати Української Парляментарної Репрезентації. Сей конґрес, зорґанізований невеликими, переважно екстериторіяльними меншостями з ріжних держав, став на становищі льояльности до тих держав, у яких ті меншости знаходяться. В сій справі українські делеґати (так само, як білоруські і литовські) гідно заняли становище **визволення поневолених народів,** через що виступали на конґресі тільки як гості.

Зазначити треба, що ідея скликання такого конґресу зродилася в Женеві в 1924 р., при участи „Комітету поневолених народів". Президія Комітету думала надати конґресови характер маніфестації за самовизначення народів. Одначе через те, що Комітет мусів припинити свою діяльність, ініціятива перейшла до инших кругів, які заняли инше становище.

(Конець буде).

Проф. др. **Мих. Лозинський.**

ГОЛОСИ СТАРОКРАЄВОЇ ПРЕСИ.

УКРАЇНА И ПАПСТВО.

„Український Голос", що виходить у Перемишли, пише під наголовком: „Рим проти нас":

Найтривожнійші наші підозріння й побоювання здійснилися! Рим у письмі до еп. Коциловського, а мабуть також і до еп. Хомишина, **затвердив** целібатові зарядження тих двох епископів. Покищо не маємо даних, у якій формі се сталося. Мабуть тільки приватним письмом від папи. Але більше й не треба. Ніякий будучий епископ уже сього не годен змінити в в перемиській і станиславівській епархіях. А що у львівській епархії скорше чи пізнійше целібат також буде введений, про се вже не може бути ніякого сумніву. Рим хоче мати в нас целібат, переводить його безоглядно, отже й переведе його в цілости.

Останні наші надії покладані на Рим, завели. **Рим проти нас!** Отся звістка рознеслась по нашому краю мов поражаючий грім. Рим, котрий по віки вічні затвердив був усі права нашої східної Церкви і її звичаї, котрий заборонив був зміняти щонебудь у нашій Церкві навіть патріярхам, тепер потайки підставив наших нетямущих епископів і крадьком завів целібат проти голосу й волі цілого нашого духовенства і цілої суспільности. Наші численні просьби, меморіяли, депутації, віча, наш крик і лямент пішли нінащо. Таксамо як і у Варшаві, якось усюди видно одну й ту саму руку, що тяжить на нас. Рим показався деспотом, який не зважає на такі „дрібниці", як голос розпуки поневолених народів. Щось у Римі попсувалось, відколи там сидить „польський" папа (що з варшавського нунція став папою)... І „во імя Христа" сповняє задушевні відвічні мрії наших „приятелів". Значить, що для наших питомців, котрі виступили з дух. семінарій, щоби тим задемонструвати проти насильного целібату, вже нема повороту до семинарії. Папа остаточно замкнув перед ними двері. Значить, що наша молодь, яка не має приступу до ніяких державних служб, уже й до духавної семинарії не зможе вступити без викривлення своєї душі. А раз викривлена душа стає податлива на всілякі инші викривлення. Значить, наше нове духовенство буде віддане на повну **самоволю** епископів, хочби вони ломали не знать які церковні і народні канони. Рим усе покриє. А про таких епископів постарається хтось инший... Значить, що наше целібатське духовенство відчужиться від народу, і сумний примір „нашого хомишинівського Станиславова" заволодіє в усіх епархіях. Косить нас, як траву!

Не дармо то польський сойм займався справою введення целібату в нашому духовенстві (але справи нашого університету не допускає до нарад!), а реферував її славетний посол кс. Ільків і просив сойм, щоби попер наших епископів в їх целібатськім змаганню. Вже то нам „приятелі" самі добра роздають — щоби сповнилися їх задушевні мрії. А новітний Рим їм помагає! Треба бути дуже затуманеним, щоби сего не бачити і все покривати дитинною вірою в „спасительну науку" Риму. Не о віру тут ходить, але о грішні інтереси.

Дивне, що Рим так поспішився. Значить, використовує **нагоду,** щоби не втікла. За Австрії наші „приятелі" таксамо форсували через Рим введенне целібату в нашому духовенстві, але за 100 літ майже нічого не зробили. А тепер підчас нашого ослаблення в кількох літах „приятелі" спільно з Римом перевели все до решти. Передше бодай шукали поважної форми для сего діла, старалися, щоби наш провінціяльний собор ухвалив целібат. А коли се тут на місци не вдалося, то для осягнення бодай частини своєї цілі пофальшували (кард. Ledochowski) рішення Собору. Але форма була формою. А тепер вистарчила для них яканебудь притока. Підставили двох нетямущих епископів, марних манекінів, щоби вони ніби „від себе" видали целібатові зарядження, а Рим се раз-два потвердить, як і сталося... Крик народу, добро нашої Церкви і народу — се для них пусте. Вони дбають тільки про себе.

Се „приятелям" може лицювати, але Римови, як осередкови божого, а не людського царства, зовсім не до лиця. Мабуть теперішний Рим не здає собі справи з наслідків свого поступку, зрозуміє їх, як їх побачить. Ладить він собі скандал, якого Рим від часів реформації не мав. Не по вітцівськи, але деспотично, брутально обійшовся з нами Рим. Він знає, що ми тепер маємо звязані руки, і тільки се додало йому відваги. Алеж у нас у душі пече і душить. І родиться така у судорогах огірчення відповідь Римові: Копаєш нас, бо маєш нас нізащо тепер, коли ми звязані... Прийде й наша пора, а тоді ми тобі скажемо гідне слово — тобі і твоїм манекінам. І запише історія, що теперішний лукавий Рим саме тоді, коли устами на весь світ горлав про унію, своїми ділами добив істнуючу, бідну унію. Се буде той заслужений скандал для Риму.

А покищо нехай наш народ не дає спровокувати себе поступованнем лукавого Ватикану. „Приятелі" тільки й того ждуть, щоби ми зачали між собою релігійну війну. Наша церковна орґанізація (одинока, яка ще нам остала) безумовно для нас потрібна як оборонний вал. **На лукаву політику теперішного Риму й ми повинні відповідати такою самою політикою.** Ось се нехай буде наша тактична засада в тім нещаснім круговороті.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запор. Січ, від. 367, повідомляє, що спеціяльний мітинґ товариства відбудесь о годині 7.30 вечером, у вівторок, дня 27. квітня, в гали парохіяльній, 303 Hudson Ave. Є важні справи до полагодження тому кождий член має явитись на тім мітинґу. — А. Бабій, предс.; М. Антонів, секр.

ПОДЯКА ЗА ДОПОМОГУ.

Підписана, членкиня 3. від. У. Н. Союза складає щиру подяку всім членам громадянам, які зложили жертви на допомогу мому хорому мужеви Іванови, членови того самого відділу Союза.

Збіркою зайнялися Н. Білинські і А. Московита і зібрали $40.50. Щира їм дяка за ласкавий труд.

Анна Сціжак.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ СТРІЛЯЄ БЕЗРОБІТНИХ!

(Кореспонденція „Свободи").

Стрий 1. IV. 1926.

У стрийського старости явилася депутація безробітних іще 27. марта й домагалася виплати гідмог для безробітних. Староста Новак обіцяв був поміч, але зажадав спису безробітних у Стрию. Комітет зладив спис 700 безробітних людей. В середу 31. марта депутація мала явитися у старости за відповідю. Поліція розглянула спис і признала, що лише найбільше 150 людей дійсно безробітні, а решта не хоче працювати (?). Тепер, як делеґація сповістила безробітних про безуспішний вислід переговорів, товпа безробітних пійшла під будинок староства. По дорозі прилучилося до демонстрантів ще більше людей, так що товпа зросла до 1000 душ. Перед будинком була вже сконсиґнована поліція. Також у середині було 12 поліцаїв під командою комісаря Лязаревича.

Товпа демонстрантів вдерлася до середини будинку. Староста Новак замкнувся в своїй кімнаті. Замкнувся і його заступник Згода. Але до його кімнати виломили двері. Поводилися зовсім коректно, а навіть згодилися вийти з будинку. Комісар поліції Лязаревич переговорював із демонстрантами, щоби розійшлися до дому. Переговори йшли якої півтора години, але до ексцесів не доходило. Нараз почувся брязкіт битих шиб. Були й легко ранені камінням поліцаї.

Тепер комісар Лязаревич дав приказ стріляти в товпу, (відразу в товпу! а не як повинен був приказати — насамперед у воздух!)

Впала **сальва. Товпа розбіглася, втікала в переполосі на всі сторони. На місці остало багато жертв демонстрації: вбиті і ранені. Згинуло на місці чотирьох людей, а по дорозі до шпиталю померло ще три особи.**

Не всіх убитих можна було розпізнати, деяких лише назвища сконстатовано. Є то: 25-літній **Бронислав Лопуський,** зредукований залізничник (згинув на місці), **Дмитро Гаврильців** зарібник (помер по дорозі до шпиталю), **Петро Леник,** рубач, убитий на місці, **Іван Сенишин** 18-літній зарібник, згинув по дорозі до шпиталю, **Михайло Тосько,** без заняття. Між убитими є теж **одна жінка,** незнаного назвища.

Тяжко ранених є 12 людей. Їх поміщено в шпиталі. Крім того шпиталь заосмотрив **багато легко ранених** і контузіонованих. Багато воліли лічитися приватно.

Тіла вбитих остали на місці траґедії аж до приходу комісії. Слідство веде повітовий комендант Ратайський. На місце приїхав станиславівський воєвода. В Стрию змобілізовано всі поліційні сили, військо, а то 53. п. п. і VI. полк підгалянських стрільців. Військо обсадило в середині й зовні будинок почти й телеграфу й инші держ. будинки. По місті увихаються патрулі; виступила теж компанія з машиновими крісами.

СПРОСТОВАННЯ.

В Свободі зі суботи, 24. квітня 1926, на стороні 3-ій, під наголовком **„Вісти з українських земель"** появився через похибку під заголовок: Кореспонденція Свободи. Мало бути: З бюлетену Укр. Сек. Союза Загр. Кореcп. Роб. Преси у Відні.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Звіт Комітету села Карова повіт Рава Руська.

Хочемо подати про діяльність Комітету родимців села Карова.

Наші брати з старого краю звернулись до находячихся тут в Америці односельчан з просьбою о ласкаву жертву і поміч в будові української читальні „Просвіта" в селі Карові.

Наші родимці замешкалі в місті Джерзи Ситі, Н. Дж., відчули (хоч не всі) просьбу своїх братів і сейчас приступили до збирання жертв. Зібралися рівнож на наради, на котрих ухвалили одноголосно вибрати комітет з осідком в місті Джерзи Ситі, Н. Дж., який занявся би збірками. Треба зазначити, що не тільки словами але і ділами наші родимці причинилися до доброго діла та і зрозуміли теперішні важкі обставини нашого поневоленого народу.

Слід тут зазначити, що наша збірка складається з добровільних жертв робучого тут народа.

Добровільні жертви зложили тут слідуючі: по $10: К. Піддубчишин, М. Баран, В. Матвіяс, Я. Сай; по $5: Гр. Дячик, Ю. Ментух, С. Кот, Н. Пігура, С. Ленчук, М. Вусик, Р. Струж, А. Тенюх, Н. Важко; С. Сайчук $4; по $3: А. Сайчук, П. Пігура, Е. Баран, А. Мазур; по $2: М. Мазур, А. Лютій, С. Левуш, Т. Сайчук, Д. Ванько, Ю. Пігура, Л. Панас (Василів), Л. Дума; по $1: М. Ментух, С. Хведейко, К. Стельмах, Н. Левуш, Я. Осміловський, Д. Антоцік, С. Василюк, П. Журавецький, К. Гайдук.

Разом	$126.00
Вислано до Карова на руки Андрія Сайчука	$100.00
Пересилка	2.50
Разом	$102.50.
Остало в руках Комітету	23.50

Комітет звертається до всіх наших родимців, замешкалих в Америці і в Канаді, котрі ще не зложили своїх жертв або котрі малу жертву зложили, щоби були ласкаві причинитися до згаданого діла бо ми знаємо, що наш нарід, котрий тяжко працює на утриманне своєї родини не годен дати відразу більшої жертви але потрохи все дасть. А громада по нитці, бідному сорочка. Гроші можна слати до Карова на руки Голови Читальні „Просвіта" Андрія Сайчука або на руки Комітету в Джерзи Ситі, Н. Дж., до касіера: (88 Dey St.).

М. Баран, голова;
В. Матвіяс, писар;
М. Мазур, касіер.

РОСФОРД, О.

Збірка на будову Народного Дому в Боську, повіт Сянік.

В Росфорд, О. завязався комітет для допомоги будові Народного Дому в Боську. Ми старалися як могли, щоби сю справу перевести як слід, щоби як по других силах так і в нашім селі, повстала при нашій допомозі сильна народна твердиня, в якій могла би наша молодь гуртуватись і виховуватися в українськім дусі... та як видно з списку жертв то наші односельчане тут в Америці сю справу собі легко важать. А яка сему причина, трудно сказати. Хиба одна... А то: брак народної ідеї.

Комітет в Росфорд перейшов всіх односельчан тут замешкалих і зібрав суму $115.50, котру зложили слідуючі: Василь Холявка $25.00; по $10.00: Дмитро Бобак, Василь Теплий (з Вандерґрифт, Па.); по $5.00 Леон Бобак, Николай Цуп, Іван Теплий, Павло Кусьнір, Мих. Кусьнір, Мих. Корнова, Іван Холявка; по $3.00: Гр. Шумський; по $2.00о. Юрій Крупа, Николай Андриц, Іван Бобак, Павло Бобак, Михайло Бобак, Андрій Андриц, Іван Крупяник, Михайло Андриц, Іван Андриц, Антів Їж, Мих. Теплий (ст.), Мих. Вайнар, Дмитро Копина, Йосиф Бобак; по $1.00: Мих. Дейко, Василь Дейка, Максим Завійський, Николай Кусьнір, а дрібними жертвами 50 ц.

Дорогі братя односельчане! Робота коло Народного Дому розпочата. Наші братя в краю докладають всіх сил, щоб діпняти до цїли. А щож ми на се? Не вжеж будемо спокійно слухати того всього і глядіти на ту спрацьовану і голодом виснажену руку, яку вони простирають до нас за море? Нас тут в Америці є майже дві сотки і маємо вже поважне число заможних людий, що при доброй волі і охоті могли би самі сей дім виставити. Не ради своєї власної користи просять нас о поміч, а ради ратунку нашого народа. Тож і не слід нам спокійно слухати тих просьб, або ще спокійнійше махнути на те все рукою. Чим сильнійше ворог напирає, тим більше треба боронити рідного краю, тому до жертв браття і сестри.

Всякі дальші жертви будуть рівнож оголошені в часописі.

Жертви просимо слати на руки комітету в Росфорд, до Леона Бобака,, P. O. Box 658 Rossford, O., або до краю на слідуючий адрес: Михайло Теплий, почт. Босько, повіт Сянік, Галичина.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Лорейн, О. Я. Г. Новинка „Президент-батюшка'' подає, що польські партії до соціялістичних включно допустилися нового насильства і внесли такий законопроєкт, який робить православну церкву в Польщі сліпим орудєм держави. Так як за царату „цар-батюшка" правив, так тепер буде нею правив „президент-батюшка".

Ню Йорк, Н. И. Жарти. Пишіть виразно, чорнилом і на одній стороні, инакше не будемо брати писем під увагу.

Ню Йорк, Н. И. П. С. По розгляненню статута бачимо, що Ви не можете змусити їх відкупити від Вас назад шери. Супроти того нема потреби оголошувати Вашу заяву. Можете одначе зайти до редакції і справу ще устно пояснити.

В. Будзиновський,
свобідно за Ґерстенером.

РАДНИК ЖЕНИТЬСЯ.

(3)

— Мабуть вихала панчохами, — подумав. — Мабуть і у фризурі волосся косі заступлене клочем, або й розгаром з матерацу. Тепер причина партацтва кравчихи і незручности фризієрки ясна... Мушу відітхнути свіжим холодним воздухом, бо вдушуся.

Музика втихла. Роман посадив Наталку під стіною на канапі вибитій зеленим плюшом і через буфет вийшов на бальком, та став дихати глибоко, повними грудьми. Дихав і думав.

— Ось так палата мого будучого щастя... завалилася, лишаючи тільки румовище під моїми ногами. Любий був сон, по нім прийшла чорна, гірка дійсність. Розвіяні мої фантазії...

По тих чорних думках наступила рефлексія і він став сам себе картати.

— Чому розвіялися? Ще ліпше, як розвіялися... фантазії. Чому дійсність має бути гірка, чорна? Дійсність... сеж нормальний стан. Фантазія, се хороба. Дійсність, се здоровля. Чи справді з моєї палати лишилися румовища? Чи тому, що я від тепер буду дивитися в нормальні, атропіною не здеформовані зіниці? Чи штучні льочки і штучна, над норму довга коса, то додатна прикмета жінки? На селі молодицям цілком обтинають коси. Коби тільки не була цілком голомоза, як те коліно. Лиш одно, коби знати... Той бюст... Чи там взагалі одна дошка, чи таки щось є? При гитрій зручности... ну і троха смілости, можна би ствердити... А хоч би й тут дещо хибувало! Дівчиною, будь що будь, вона є. А подробиці у формі тіла... суета! За те з нею дістану се, чого не дала би мені жадна инша, хоч би косу мала по кістки, хоч би бюстом можна було гатити греблі. З нею дістану душу, душу мистецьку. Будемо один дух в двох тілах. То вона своїм одушевленнем моїми поетичними пробами справила на нову дорогу мою поетичну творчість. Вона далі поведе мого духа шляхом до... може до безсмертної слави... Треба обережною розмовою з нею виміркувати, чи то вона заміняла валізки. Бо на таке виходило би... Атропіна... льочки... коса, штучні груди... як то вона заміняла, то добре сталося бодай остілько, що мої поезії не пропали і опинилися в її руках. В тім нещастю було би щасте. Тільки клопіт буде з її валізкою. Як тут віддавати їй таке? Або як взагалі признаватися, що я бачив зміст валізки? Або мені не признаватися до моєї і відречися поезій, або сказати, що я, бачучи, що полишена в купе валізка не моя, цілком не брав її, полишаючи в купе...

Вже спокійний і цілком зрівноважений вернув на салю. Вона ще сиділа на тім місци, на котрім її посадив був. Присівся до неї, позираючи скоса на бюст. Вона приняла його докором:

— Ви де занапастилися? Була ґальопка. Я так радо танцюю ґальопку. Мене анґажували, але я подякувала, бо гадала, що ви надійдете.

— Мені щось хибує. Кров б'є до голови. Я був на бальконі... Коли ви, Наталочко, приїхали до Львова?

— Нині, нічним поїздом. А ви коли?

— Я? Я... ще вчера, — збрехав.

— А я нині. Фатальна була моя подорож. Коли я в Станиславові всіла, було так повно пасажирів і пакунків, що я через дві стації стояла. Найфатальнійший був кінець. Висідаючи, хтось заміняв, або я сама заміняла валізку. Чи заворот голови вже минув? Як ні, то сидім. Розкажу вам, що далі було з тою валізкою.

Романови знов зашуміло в голові. Щоби перебити ту розмову, встов, подав їй рамя і вивів на салю. Але вона тягла далі.

— Заїхавши до тітки, відчиняю валізку і бачу, на верха, замісць моїх балевих мештів, якась книжка в незвичайно парадній оправі. Відчиняю, а то поезії. Не друковані, а писані рукою. Той поет має чудове письмо. Коли зміст поезій буде такий, як письмо, подумала я, то той поет закасував мого пана Романа...

— Ви читали? Закасував? — Роман спитав трівожно, чуючи, що в тій хвилі рішається його доля.

— Зразу я не мала часу, бо треба було гнати до міста купити мешти, панчохи, рукавички, взагалі все те, що пропало з валізкою. Суконку я мала в пудлі, але треба було троха переробити станик. Аж вечером, коли прийшла фризієрка, я взяла ті поезії і стала читати. Щось клясичного, просто незрівнане!

Очі Романа блиснули радістю. Якби не саля, то задавив би Наталку в обіймах, зацілував би на смерть.

— Кажу вам, незрівнане, недостижиме, — тягла далі — недостижиме в глупоті. То якийсь скінчений ідіот, той віршомаз. Щось так глупого я в моїм життю не читала, не чула. Я аж плакала сміючися з тих нонсенсів.

Під ногами Романа став балянсувати паркет. Світла кружили перед очима, неначе ті пчоли, що вироїлися. В ухах зашуміло.

В тій хвили музика вдарила коломийку, Наталка перед ним задріботала ногами. Заголомшений до решти музикою, Роман не знав що робить, тай собі коломийку. При тім забув, що штани за тісні і доразу, гоп... в присюди.

— Ще й се! — скрикнув, закриваючи кляком своє грішне тіло. Він почув, що ззаду щось трісло. Не сумнівався, що то ті тісні штани. Очевидно, мусіла також вилізти біла дискреція. Наталка, танцюючи взад, вже відійшла від него добрий шмат і між ними опинилися инші пари. Користаючи з сього, він, все держачи кляк за собою, притулившися задом до стіни посувався до того місця, де ранше сидів з нею, і сів. Там ще сидів її брат.

— Мені щось не теє, — Роман шепнув до него. — Іди до Наталки і заступи мене.

Брат відійшов. Роман загадав, не дожидаючи її приходу, висунутися з салі і втечи. Але не мав щастя. Побачив, що вона таки, хоч поволи, протискаючися проміж танцюючих, іде до него. Сягнув рукою під себе, щоби виміркувати, чи діра велика, і... Боже мій! побачив, що з під него вилазить на канапу біле полотно. Не сумнівався, що се його сорочка. Посунувся, щоби її присісти і в тій хвилі надійшла Наталка з братом.

— Вам знов до голови вдарило? — спитала стрівожена.

— Та вдарило, — Роман відповів.

— То вийдіть ще раз на воздух, на бальком.

— Добре тобі говорити, — Роман подумав. — Як встану, то ззаду замає білий хвіст.

— Я тут прийду до себе, — промовив голосно.—Ви, панно Наталко, не тратьте коломийки... ідіть з братом, — додав, щоби її спекатися.

— Коли приказуєте, то піду.

Роман відітхнув. Нарешті буде міг всунути в діру білий хвіст і заслонивши кляком, висунутися з салі. Наталка вже пустилась була на салю, коли по пару кроках завернула і знов приступила до Романа.

— Коли я відси відходила з вами, — промовила — я лишила тут на канапі мою хустину. Тепер не бачу її. Мабуть сидите на ній. Встаньте!

Романови знов зробилося горячо.

— Тут нема, не було, нема ніякої хустини, — вибовтав, ще сильнійше присідаючи.

— Що вам шкодить встати? Ви безпечно сидите на хустині. Бо деж би поділася?

— Кажу вам, панно Наталочко, ніякої хустини нема тут.

— А не казала я, що сидите на ній?!— скрикнула, схиляючися і витягаючи руку — ось кінчик вилазить з під вас.

Роман хотів підсунути під себе той зрадливий кінчик своєї сорочки, але вже було за пізно. Вона вже цупко держала його в руці і тягла. Роман чув, як з під него висувалася що раз більше. На верха вже був добрий кусник, так що вона могла вхопити ще й другою рукою і тягнути з подвійною силою.

— Встаньтеж! Пустіть! Пане Романе, то не личить прасувати мою хустину таким способом... сидячи на ній.

Роман вхопив той нещасний шмат полотна також в свою руку і не пускав, не дав далі витягати. Але вона завзялася. Ще раз сіпнула з такою силою, що віддерла. Вимахуючи тріюмфально полотном, пустилася в танець і разом з братом щезла з очий Романа. Роман вже не зволікав. Схопився, знов заслонив свій задний фронт кляком і, бух... в найблизші двері, хоч знав, що там дамська ґардероба. Він знав, що з тої ґардероби вихід до ґардероби загальної. Його поява в дамській ґардеробі викликала метушню, оклики, йойки і зойки жаху та обурення Бо ся дамська ґардероба була не лиш на те, щоби було де перезутися, і поправити кокарду, чи льочки. Се була ґардероба для всіх потреб жіноцтва, отже не диво, що Роман впав там, як в осине гніздо. Але се тревало тільки хвилиночку, бо Роман, розтручуючи всіх, що були йому на дорозі, пролетів стрілою крізь ту ґардеробу, вискочив другими дверми до загальної, взяв пальто і вибіг на улицю. Не думаючи, куди його несуть ноги, йшов вперед, та все вперед. Не йшов, а гнав, неначе би втікав перед якими фуріями. Зайшов аж під стрийський парк. Там запалив папіроску і завернув: Пустився до хати свого товариша.

— Ти вже назад! — товариш спитав пробудившися. — Баль вже скінчився? А може вона не приїхала?

— Для мене вже скінчилися всі балі! — Роман відповів сердито, запалюючи свічку.

— То ти вже заручився? Вона береться строго, що не позволяє тобі ходити на балі! Ти вже вліз під пантофель?

— Мені вже досить тих балів! — Роман воркнув.

— Ов! То ти хиба дістав гарбуза і з тебе говорить огірчення та зневіра.

— Я злий, бо я тобі зробив шкоду. Велику шкоду. Подиви!

Роман розгорнув поли фрака і випнявся задом до товариша.

— А то що за ґімнастика?! — товариш спитав здивований тою позицією.

— Подивися, яку я тобі зробив шкоду. Штани трісли і шмат сорочки хибує.

(Дальше буде).

Аркадій Аверченко.

ІНДИК.

Жінка заглянула до кімнати свого чоловіка й сказала:

— Василь Миколаєвич, твій сестрінок прийшов.

— Чогож він хоче?

— Ґратулювати!

— Хай забирається до чорта! Таж він твій свояк, бідний хлопець... Вийди, подаруй йому що!

— А ти сама не можеш цього зробити?

— Мій Боже! Таж не можу розірватися... Яж не можу бути всюди... Таж я мушу бути в кухни, пекти индика.

— Гм... індика... щож ми будемо робити?

— Маємо одного індика, а ти запросив гостей на нині і на завтра... А одним індиком чейже не можна прийняти стільки гостей... Мене береться розпука!

— А не можна би половину індика подати нині, а половину завтра?

— Так не можна! Тоді люде взялиби нас на язики... Завтра знало би це ціле місто.

— Гм... то прикра справа! Деж той дурень, той Степан?

— Степан? Він сидить у передній кімнаті.

— Пришли його сюди! Хай пішлю його кудись — поки зійдуться гості!

До кімнати ввійшов сестрінок Степан. То був великий, мускулярний хлопець, з широкими устами, сльозавими переляканими очима й запалими грудьми. Рамена його визирали на чверть метра з рукавів, штани давно втратили запрасовану рису... Волосся опадало на лице, так що чола зовсім не було видно. Між правим ніздрям і грубою шиєю мав велику бородавку... Словом — Степан зовсім не був Адонісом.

— Добрийдень, Степане! — поздоровив його вуйко. — Як тобі живеться?

— Дякую, добре! Ґратулюю з надходячими святами й бажаю всього найкращого!

— Дякую... так... гм... що то я хотів сказати... Степанку, чи не міг би ти роздобути мені индика?

— Нині?

— Так, нині...

— Відкіляж нині можна дістати индика? Нині свято, нині все позачинювано!

— Гм... позачинювано... Знаєш, Степанку, маємо лише одного индика, а ми запросили гостей на нині й на завтра. Дуже прикра справа!

— Боже, як прийдуть гості— скажіть, що ви хорі!

— Мене бачили нині на вулиці!

— Скажіть, що кухарка припалила индика...

— А як вони пійдуть до кухні — то що тоді? Вони мусять бачити, що индик є дійсно. Лише, щоби не їли його... Завтра пригріємо його й подамо иншим гостям...

— Вуйку, хтось із гостей хай би сказав, що вже наїджений дуже, що шкода индика надкраювати!

Вуйко кусав нервово уста а потім сказав вдумчиво:

— Степанку, ти мусиш остатися на обіді... Мусиш забрати слово проти четвертування индика!

— Вуйку, люде обуряться!

— Якеж то дуже важне! В душі будуть ганьбити! Може навіть скажуть — то оригінальний чудак! Я протестуватиму задля форми, але ти мусиш стояти при своїм! Степанку, чого стоїш? Сідай!

— Вуйку, — сказав Степан і глянув на свої подерті черевики:

— Але мусите купити мені нові черевики!

— Добре... дістанеш наймоднійші черевики шімі... найважнійше, щоби справа з індиком пійшла добре...

— Вуйку на мене можете здатися.

* * *

Коли вже гості сиділи при столі, сказав господар вказуючи на Степана:

— Мої панове, то мій сестрінок... оригінальний чудак! Степане Хведоровичу, сідайтеж бо! Може позволите чарочку горівки?

Степан осміхнувся, затер костисті руки і випив горівку одним душком.

— Знаю одного звісного ґенерала — сказав він — то він пе горівку просто з фляшки...

— Може то той генерал, що був твоїм хресним батьком? — спитав вуйко.

— Ні, то инший... як я недавно був в Європі, то бачив там дуже мало ґенералів...

— Ви були за границею?

— Так, я щороку виїзджаю за кордон... Залюбки ходжу на оперу... Я взагалі чоловік, що любить життя... Так, мої панове, — сказав Степан і енерґічно вкусив канапку*) з кавяром — чоловік мусить бути мистцем життя...

— Степане Хведоровичу, їджтеж бо! Паштет до зупи!

— Англійці взагалі не їдять зупи... Так, в Анґлії...

Степан скоро зробив так, що на нього припала розмова. Оповідав найнеправдоподібнійші історії... Саме як став оповідати про арештування міжнародного злодія, відчинилися двері, і Даша, служниця, ввійшла до кімнати з крухо спеченим индиком... Всі гляділи захланно на печеню.

— Що... ще индик! То страшне! Можна збожеволіти! Мої панове, ми вже їли стільки... ни взагалі є сенс зачинати його?

Гості бурмутіли щось під носом.

— І я так думаю, — озвався Степан. — Прошу, заберіть індика назад!

Господар сказав легко протестуючи:

— Шкода! Та коли панове не хочуть їсти, Даша, заберіть индика назад до кухні. Дивне, що не маєте зовсім апетиту. Та-та гарна птиця, начинювана каштанами!

— Каштанами? — пробурмотів Степан. — Ну, коли индик начинюваний каштанами, то що иншого... Коли так, то конче треба покуштувати трошечки!

Ніж у руці господаря задрижав. Була вже лише одна надія, що Степан скаже:

— Я лише жартував так! Заберіть печеню!

Але Степан сказав рішучо:

— Вуйку, вкрайте мені отсей шматок!

— Прошу! — сказав вуйко дріжучим голосом.

— Коли вже краєте индика, то я також попросила би шматок! — озвалась із усміхом Степанова сусідка, маленька, гарненька білявка.

— І мені також!

І до пять хвиль з индика й сліду не стало...

Господар встав, глянув на Степана й сказав:

— Ах так... а я і забув сказати вам... Ґенерал передтим дзвонив... хотів говорити з вами... Ходіть, покажу вам, де є телефон!

Степан устав і пійшов за вуйком, наче засуджений на смерть.

— Ти драбуго! Ти обіцяв мені спровукувати скандал... таж ти хотів так зробити, щоби индик неткнений відійшов із стола, а замісць того ти перший казав дати собі шматок печені! Що то має значити? Ти сам один зїв майже цілу рибу, зжер три котлети... Я гадав, що ти вже наївся, але всетаки я дав тобі на тарілку найкращі куски... Коли потім усі гості, хоч з тяжким серцем, зреклись индика, то ти перший зажадав кусень його... Що то значить?

Степан поклав руку на запалу грудь і сказав із жалем:

— Вуйку, номуж ви не сказали мені передтим, що индик начинюваний каштанами? Я їм пристрасно каштани. Ще ніколи не їв я индика з каштанами. І ось ці каштани так заманили мене.

— Геть мені! Не хочу тебе більше бачити на очи!

Вуйко схопив Степана за руку, дав йому ляпаса, схопив за общивку й викинув за двері...

— Вуйку, а черевики? — сказав Степан розпучливо, як уже стояв на сходах.

Вуйко підбіг до нього, вирвав Степанови кістку, яку він іще держав у руці, вдарив нею його й кричав:

— Ось тобі черевики... Пожди!

І зараз полетіли на сходи Степанів капелюх, палиця і пальто...

Так то Степан, через ті каштани, що ними був начинений индик, утратив на все ласку в вуйка й приобіцяні черевики.

Переклав М. Ценівський.

*) Конапка — сендвіч.

Катальоґ Книгарні „Свободи"

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на піддержане своеї літератури, не жаліли часу на читанне книжок, не дивились обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднеслись висше від инших народів. — Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, если народи будуть менше більше одинаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівно трактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що весь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх організації, себто в руках самих членів та членкинь У .Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи сі книжки й роботи в друкарні „Свободи", дають заробляти своїй власній організації, себто збогачують самих членів та членкинь У. Н. Союза.

КНИЖКИ РІЖНОГО ЗМІСТУ.

(Твори зазначені звіздкою (*) є друковані в Америці, зглядно в Канаді; твори зазначені хрестиком (†) вийшли друком у старім краю; твори без жадних знаків є видані „Свободою").

† **Абатеса ді Кастро,** оповіданне, Стендаль, пер. С. Пащенко ... 40
* **Абу Касимові капці,** арабська казка І. Франка 30
* **Амалюнґа або дочка дебрів,** оповіданне з часів боїв між Европейцями й Індіянами ... 20
Американські трости. — Ковбок (казка). — Еміґранти. — Дні нашої слави і недолі ... 15
† **Андріян і Антіной,** роман, Ґ. Еберс, перекл. М. Троцький, два томи ... 95
† **Аритметичні правила А. Челіґи** (перерібка В. Верниволі) ... 20
† **Байки Езопа для української молодіжи,** переповів Л. Селянський, з 4. ілюстраціями, брош. 20, опр. ... 80
† **Байки Івана А. Крилова в переспівах і наслідуваннях Богдана Лепкого, з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстраціями** ... 20
† **Байки Івана де-ля Фонтена,** переклав Л. Селянський, брош. 20, опр. ... 30
† **Байки Леоніда Глібова, з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстраціями** ... 20
* **Байки небилиці** ... 10
* **Батьківщина й инші оповідання, Ів. Франка** 25
* **Библійни повѣсти изъ старого и нового Завѣта (съ образками), написани священникомъ О. Л., опр.** ... 1.50
† **Библія,** святе письмо старого і нового завіту мовою русько-українською, переклад П. О. Куліша, І. С. Левицького і д-ра І. Пулюя, в полот. оправі ... 3.00
† **Біля машини,** оповіданне В. Винниченка ... 10
* **Блискавиці,** суспільна студія і **Жовнірські оповідання,** Мих. Яцкова ... 50
Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — **Фляшка горівки.** — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі ... 15
* **Боги жаждуть крови,** нап. Анатоль Франс, з французької мови переклав О. Падгук ... 75
* **Борба світів В. Велса** ... 40
* **Боротьба о сонце** ... 5
* **Борці за правду,** повість А. Кащенка ... 50
† **Борці за правду,** історичне оповідання А. Кащенка, видання 4-те ... 45
* **Борба Українського Народу за волю і незалежність.** Огляд подій за рр. 1918, 1919 і 1920, і як будувалась Українська Держава. Написав Д. Долинський ... 1.00
† **Брати Мовглі,** оповідання з життя дитини між звірами, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий) ... 60
* **Буквар для дітий першого року науки** (Народна Школа, перша часть), опр. ... 30
* **Буквар Дм. Андрейка** ... 50
* **Варвара Убрик,** опов. з життя в монастирах 40
* **Варіят з 1906 року.** — 2. Вірші. — 3. **Між бурливими филями,** драма на 4 дії, В. В. Бабієнка 35
Весела бандура, повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців ... 50
Весела книжочка, з 17 образками. Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий 35
* **Ветеринар,** або як лічити і плекати домашні звірята, зібрав і перевів після українських і англійських видавництв М. М. Белегай, з ілюстраціями ... 60
* **Вечері на хуторі біля Диканьки,** повістки Миколи Гоголя ... 45
„**Верховина**", сольова пісня з акомпаніяментом фортепяна, уложив Мих. Зазуляк ... 50
† **Вибір поезій,** О. Федьковича ... 10
* **Відвдячився,** оповіданне з козацької давнини, А. Чайковського ... 1.00
† **Відмолодження,** після д-ра А. Штайнаха написав Петро Франко, з образками ... 10
† **Відродження,** роман Льва Толстоя, переклав Василь Сімович, з портретом автора і з передмовою перекладчика. Друге, виправлене, з текстовою реставрацією Б. Боднарського зрівняне видання. Три частини в двох томах. Брош. 2.25, опр. ... 2.75
† **Від себе не втечеш,** оповіданне Марка Вовчка 20
Вільний чоловік і инші оповідання, Ст. Костіва 40
Вічевий співаник ... 5
* **Вічний Жид** ... 10
† **В затінку й на сонци** та инші оповідання, нап. Юрій Кміт, брош. 35, опр. ... 50
* **В неділю рано зілле копала,** оповіданне О. Кобилянської ... 75
Вода в природі. — **Умірковании та щирий,** В. Винниченка. — **Заграй.** — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі ... 20
† **Вступ до метафізики,** нап. Анрі Берґсон, пер. Евген Яворовський ... 35
* **В тумані,** оповіданне, Л. Андреєва ... 20
† **Всесильний долар,** оповіданне А. Хомика, пер. Н. Суровцова ... 45
† **Гайдамаки Тараса Шевченка,** видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоною, велика настільна книга (13х17 цалів), в карт. оправі 3.50, в полот. оправі 5.00, в люкс. оправі ... 6.00
† **Гайдамаки Т. Шевченка** ... 50
* **Галицькі анекдоти,** гумористичні оповідання, Мст. Руса ... 10
† **Галичина в життю України др. М. Лозинського** ... 25
* **Галка смерти.** Свобідно за Марк Твейном переклав В. Держирука ... 5
* **Гарна історія о терпеливій Олені, донці Антонія, турецького цісаря з Константинополя** .. 20
Гаси огонь, поки не розгорівся й инші оповідання ... 20
* **Герой капіталу** Антона Сінклера (переклала Н. Романович) ... 30
Гетьман Мазепа. Дуже поучаюча книжка з ілюстраціями ... 25
* **Гіпнотизм і суґґестія в 2-ох частях** ... 40
† **Голод,** оповіданне, В. Винниченка ... 5
† **Гордий цар, Про царенка Івана та чортову дочку, українські народні казки** (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського ... 20
† **Гостинці,** збірка фейлетонів, Миколи Синежупанця ... 25
† **Граматика української мови для самонавчання та в допомогу шкільній науці.** Друге видане з одмінами й додатками. Написав др. Василь Сімович. Брош. 3.25, в полот. оправі 3.75
* **Грішники,** роман-хроніка, О. Я. Кониського 80
* **Гумор і сатира** ... 25
† **Гуморески,** нап. А. Аверченко, пер. з російського, брош. ... 20
Гуцули й Гуцульщина Г. Хоткевича ... 25
Геновефа, оповіданне про княжну невинно засуджену на смерть ... 30
† **Геновефа,** оповіданне для народу, переповів Антін Яворівський, з численними образками 35
† **Ґолем,** оповіданне, Г. Майрінка (переклав В. Левицький). Брошур. 1.25, в оправі ... 1.50
* **Дарвінізм Еміля Ферріера** (переклад з франц.) 80
Два брати (з байок) Братів Ґріммів ... 15
* **Два мужі — одна жінка,** оповіданне Е. Золі (переклав Ом. Ревюк) ... 20
* **Дві могилі,** оповіданне з сибірського життя І. Королевського ... 10
* **Дві староруські повісти про св. О. Николая,** нап. др. В. Щурат, з 3-ма ілюстраціями ... 10
* **Девять братів і десята сестриця Галя,** Марка Вовчка ... 20
† **Девять братів і десята сестриця Галя,** оповіданне Марка Вовчка ... 20
Де любов, там і Бог, оповіданне, гр. Л. Толстоя (переклав Ю. Сірий) ... 15
† **Дещо про гроші** ... 10
* **Діявольська справа,** або Як ксьондз Шмідт замордував Анну Авмілер ... 25
* **Для домашнього огнища,** повість, І. Франка 85
* **Доля України,** вірші, Дм. Штогрина ... 35
* **Домашна кухня,** або **як варити і печи,** Леонтини Лучаківської, в оправі ... 1.00
* **Домашний лікар,** М. М. Белегая ... 75
† **Достойно есть,** збірка в Шевченкові роковини 15
† **Думки Тараса Шевченка** ... 20
Дяк, оповіданне, Марка Вовчка ... 20
† **Дужим помахом крил,** роман А. Крушельницького. Перший том 45 цнт., перший том друга частина 45 цнт., другий том перша частина 50 цнт., другий том друга частина 50 цнт. Всі чотири книжки ... 1.90
* **Еволюція в образках,** Д. Гирда ... 1.25
* **Евстахій,** повість з перших віків христіянства, Хрістофа фон Шміда ... 30
† **Електричність,** Н. Р. Кемпбела ... 35
* **Есперанто, український підручник міжнародної мови** ... 40
* **Єзуїтська преподобниця,** історичне оповіданне, Ор. Левицького ... 25
* **Елисавета, мученица на царськім престолі,** з німецького переклав М. П. Б. Ясенівський 60
* **Жителі Марса,** Вол. Герцовича ... 10
Життє, зарібки, організації і т. п. в Злучених Державах ... 15
* **Житапись чорта,** М. Шустакевича ... 15
Жінка і її значінне в суспільним життю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отамана. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі ... 15
Жовнір; Оферма, оповідання з військ. життя 10
† **Завдання нової школи,** нап. др. Густав Вінекен 10
За вольности України Яр. Весоловського ... 5
† **Залісе,** повість Осипа Маковея, друге справлене видання, брош. ... 1.00
† **Замітки про сільське господарство Вол. Нікольського** ... 35
† **Записна книжка,** оповіданне, В. Винниченка 5
* **Запорожська слава,** історичне оповіданне, А. Кащенка ... 50
† **Запорожці,** казка Івана Нечуя Левицького ... 20
* **За рідний край,** оповіданне з часів Хмельниччини, Н. Бурлаки ... 30
За сестрою, оповіданне з козацької старини, Андр. Чайковського ... 35
† **Захар Беркут,** образ громадського життя Карпатської Руси в XIII. віці, повість Івана Франка, опр. ... 1.50
† **Збірка „Вільного Слова"** за перший рік видання в полоні 1916 року ... 10
* **Збірка оповідань для української молодіжи** .. 40
Збірка повісток ... 10
† **Збірник народних пісень і дум,** брош. 50, опр. 65
† **З вершин і низин,** збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листе" й „Великі роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій, в оправі ... 3.40
† **Звідки взялися і що значать назви „Русь" і „Україна",** др. Л. Цеґельського ... 30
† **З Дніпра на Дунай,** оповідання для юнацтва з часів скасування Запорожської Січі, А. Кащенка, видання 3-те ... 40
† **Земля,** повість Ольги Кобилянської, опр. ... 2.00
З життя первісного чоловіка, про життя первісних і сучасних дикунів ... 35
† **З журбою радість обнялась,** збірка віршів, О. Олеся ... 60
† **З культурного життя України,** нап. др. Зенон Кузеля ... 10
* **З ласки родини,** повість в 3-ох частях, др. А. Чайковського ... 1.50
† **Змагання,** оповіданне, А. Крушельницького ... 90
Знанне життя, др. С. Демидчука ... 30
† **Зоольоґія для вищих початкових шкіл та гімназій з багатьома малюнками та барвними таблицями,** нап. др. Іван Раковський, брош. 50 опр. ... 75
З років війни, сатиричні ілюстрації з европейської війни, оповідання і инше про старий край і Америку ... 30
* **З тернів европейської війни,** що ділось і діесь в нашім рідним краю ... 50
* **З фільозофії політики,** нап. др. А. Крістензен, пер. Мих. Лозинський ... 65
† **Знак чотирох,** дитективний роман, нап. Конан Дойл ... 75
* **Іван Дурак та инші оповідання,** гр. Л. Толстоя .. 25
* **Іван Франко,** біографічно-літературний нарис 20
* **Із звірячого царства,** перша сотня найкращих казок. Зібрав В. Держирука ... 20
* **Ікона Пречистої Діви,** оповіданне для народа, нап. Хрістоф фон Шмід, пер. Вас. Мереньків 10
Ілюстрована збірка. Вуси (3 ілюстрації).—Катерина (3 ілюстрації). — Нін і Семіраміда (2 ілюстрації). — Лист турецького султана запорожським козакам. — Відповідь запорожських козаків турецькому султанови (1 ілюстрація). — Алькоголізм і діти ... 20
* **Ілюстрована історія України в 2-ох томах, М. Грушевського,** в оправі ... 3.25
* **Ілюстрована свята інквізиція,** страшна смерть за віру в Бога ... 50
* **Ілюстроване українське письменство в життеписах,** др. М. Пачовського ... 35
* **Індустріяльний юніонізм** Данііла де Леон і **Промова** В. Дебса ... 25
† **Інститутка,** оповіданне Марка Вовчка ... 2
* **Історія боротьби віри з наукою Дж. Дрепера** (переклав з англійського М. Павлик) ... 1.5
† **Історія Греції та Риму для школи й самонауки,** з 46 малюнками й 3 картами, написав М. О. Ковалевський ...
Історія заложення Злучених Держав Північної Америки. — Самсон. — До тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землі (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі ...
* **Історія Московщини до Петра Великого** ...
* **Історія о золотокрилім лицарю** ...
* **Історія про гарну Маґельону,** оповіданне з давних часів, і Про злодія у селі Гаківниці, оповіданне, П. Куліша ...
* **Історія про Луця Заливайка,** Ів. Наумовича ...
* **Історія про сироту Івася** ...
* **Історія України-Руси,** з образками, нап. Олександер Барвінський, з додатком географії українських земель ...
† **Історія української громади в Раштаті,** нап. Омелян Терлецький, з ілюстраціями ... 1.7
† **Казки братів Ґріммів,** з переднім словом, портретом автора і малюнками в тексті ...
† **Казки братів Ґримм в чотирох томах з 180 малюнками, том I.** ...
† **Казки Вільгельма Ґауффа,** з 86-ма малюнками, частина перша (шість казок) ...
† **Казки Вільгельма Ґауффа,** з 82-ма малюнками, частина друга (пять казок) ...
Казки про Циганів ... 10
† **Казки Бехштайна,** ч. 1 ... 50
† **Казки Бехштайна,** ч. 2 ... 50
† **Кайдашева сімя,** повість Івана Нечуя Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволі, опр. ... 1.5
* **Каменярі,** журнал студентського кружка за рік 1919 ... 1.0
* **Камінна душа,** повість, Гната Хоткевича ... 1.5
* **Карл Маркс,** його життє і наука, Еміля Гекера 1
* **Кармелюк і Невільничка,** оповідання Марка Вовчка ...
† **Кармелюк, Невільничка,** народні оповідання Марка Вовчка ...
* **Катихизм христіянсько-католицької релігії,** третий наклад ...
* **Кльод Ге і другі оповідання** ...
* **Кляса проти кляси,** Л. Мартова ...
† **Книжка про Німеччину.** Німецький край, німецька праця, німецька культура. З причинками звісних осіб німецького життя і з багатьома ілюстраціями. В картон. оправі ... 1.00
* **Кобзар Т. Шевченка** (в 1-ім томі) ... 1.00
* **Кобзар Т. Шевченка** (в 2-ох томах) ... 1.50
† **Кобзар Тараса Шевченка,** з портретом автора, сторін XVI+707, опр. ... 2.50
* **Козацька пімста,** оповіданне з козацької старовини, А. Чайковського ... 30
† **Козацька помста,** оповідання з козацької старовини, Андрія Чайківського, друге видання .. 40
* **Коли зійшло сонце,** оповіданне з 2.000 року, П. Крата ... 30
† **Коляди** або пісні на Рождество Христове, одиноке на народню мову поправлене видание 20
Коляди і щедрівки на Рідзво Христове і Богоявлення, з додатком пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних ... 25
† **Контрасти,** нарис, В. Винниченка ... 10
* **Коротка історія біблійна,** Старий і Новий Завіт 50

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ: — Кождий замовляючий книжки повинен виписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий моні-ордер. Книжок на C. O. D. не висилаеться. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовленню книжок посилати 10 центів на реджістер. За недоручені книжки, коли замовляючий не прислав на реджістер 10 центів, книгарня не відповідае. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить посилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подаємо у повисшій адресі

„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.